

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19849/2024
09.07.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драгана Дамјановић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Михајло Тодоровић, адвокат из ..., ради опозива уговора о поклону, одлучујући о ревизији тужиље, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1476/24 од 26.06.2024. године, у седници одржаној 09.07.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1476/24 од 26.06.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 584/2021 од 04.03.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужила тражила да се опозове Уговор о поклону, закључен између тужиље, као поклонодавца и тужене, као поклонопримца, оверен од стране Општинског суда у Новом Саду, Одељене у Бачком Петровцу под Ов.бр. .../... од 11.01.2006 године, због грубе неблагодарности поклонопримца, а да се одреди да се поклон учињен у складу са овим уговором о поклону враћа и предаје у посед слободан од лица и ствари тужилји - поклонодавцу, да се успостави раније земљишно-књижно и катастарско стање, те да се утврди да је тужила сувласник 1/2 дела некретнина уписаних у зкњ. ул. бр. ... КО ..., кат.парц. бр. ... привредна зграда, помоћни објекат, кућиште, двориште и њива у селу од 13а 78м2, на којој непокретности се налази и новосаграђена породична стамбена зграда која није земљишно-књижно и катастарски истакнута и налази се ул. ... бр. ..., које непокретности су истоветне са непокретностима уписаним у СКН Бачки Петровац у препису поседовног листа бр. ... КО ..., кат.парц. бр. ... потес ..., њива 3. класе површине 7а 85м2, помоћна зграда површине 56 м2, привредна зграда површине 37 м2, двориште површине 5 а, укупне површине 13а 78м2; власник у 1/1 дела на непокретностима уписаним и то у: зкњ. ул. бр. ... КО ... кат.парц. бр. ... кућа поп. бр. ... са двориштем у селу од 4а 60м2 и кат.парц. бр. .../... њива у селу од 1а 94м2, која се налази у ул. ... бр. ...; кат.парц. бр. .../... њива „...“ површине 1а 13а 83м2, кат.парц. бр. .../... канал „...“ површине 1а 27м2, зкњ. ул. бр. ... КО ... кат.парц. бр. ..., врт у селу од 16а 4м2, кат.парц. бр. ... кућа бр. ... и двориште у селу од 2а 73м2, које се налазе ул. ...

бр. ..., зкњ. ул. бр. ... КО ..., кат.парц. бр. .../..., њива „...“ површине 19а 80м², зкњ. ул. ... КО ..., кат.парц. бр. .../..., њива ... површине 3а 45а 28м², све непокретности су истоветне са непокретностима уписаним у СКН Бачки Петровац у препису поседовног листа бр. ... КО ..., кат.парц. бр. ..., потес ..., њива 3. класе, површине 15а 37 м², кат.парц. бр. ..., потес ..., кућа површине 1а 10м² и двориште површине 2а 30м², кат.парц. бр. ..., потес ..., кућа површине 4а 60м², кат.парц. бр. .../..., потес ..., њива 3. класе, површине 1а 94 м², кат.парц. бр. .../..., потес ..., њива 3. класе површине 19а 80м², кат.парц. бр. .../..., потес ..., њива 1. класе површине 28а 46м², њива 2. класе површине 56а 92м² и њива 3. класе површине 28а 45м², кат.парц. бр. .../..., потес ..., канал површине 1а 27м², кат.парц. бр. .../..., потес ..., њива 2. класе површине 2а 30а 19м² и њива 3. класе површине 1а 15а 9м², укупне површине 5а 5а 28м²; власник у 1/1 дела на пољопривредном земљишту у КО ... и то: кат.парц. бр. ..., потес ..., њива 1. класе површине 15627м² и кат.парц. бр. ..., потес ..., њива 1. класе површине 5557 м², које непокретности су идентичне са пољопривредним земљиштем раније уписаним у зкњ. ул. бр. ..., ... КО ..., под кат.парц. бр. .../... њива „...“, површине 1а 56а 27м² и под. парц. бр. ... њива „...“, површине 5а 56м², што би тужена била дужна да призна и трпи да се на основу ове пресуде изврши успостављање ранијег земљишно-књижног и катастарског стања, односно упис права власништва у корист тужиле и да се тужена обавезе да тужили врати и преда у посед трактор марке „...“ тип ..., бр. шасије ..., бр. мотора ...-..., год. производње ..., ... боје, регистарских ознака Ставом другим изреке, тужила је обавезана да туженој накнади трошкове парничног поступка од 398.325,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1476/24 од 26.06.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нема пропуста у примени одредаба ЗПП, при чему другостепена пресуда садржи оцену свих жалбених навода који су од одлучног значаја. Указивање на повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, не представља битну повреду због које се ревизија може изјавити, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је мајка туженој. Тужила, као поклонодавац закључила је са туженом, као поклонопримцем уговор о поклону, који је оверен пред Основним судом у Новом Саду под Ов.бр. .../... од 11.01.2006. године. Предмет наведеног уговора је сусвојински удео тужиле од 1/2 дела на кући у ... , право својине у 1/1 дела на још две куће у ..., као и пољопривредно земљиште (све ближе наведено нижестепеним пресудама). На поклоњеној имовини тужила је задржала

право доживотног плодуюживања, а тужена се наведеним уговором о поклону обавезала да ће за учињени поклон тужилу доживотно дворити, неговати и старати се о њој када она сама то не буде могла и када то буде захтевало њено погоршано здравствено стање, те да ће је све до смрти пристojно дворити, а након смрти према месним обичајима и сахранити. Утврђено је да тужилца има још једног сина код којег је живела један период, а када је 09.11.2006. године доживела насиље од стране сина, преселила се да живи код тужене у ..., и са њом је живела наредних 15 година. У то време, тужена је живела у кући заједно са мужем и двоје деце - близанцима ВВ и ГГ (рођени ...1993. године). Супруг тужене је преминуо 2015. године, деца су се одселила, тако да су у кући углавном боравиле тужилца и тужена, док је тужилцина унука ГГ периодично долазила из ..., где је студирала. Тужена се трудила да тужилци обезбеди све што јој је било потребно - смештај, храну, лекове, радила је у њиви, а тужилца је углавном боравила у кући и кувала. Повремено би се посвађале, али између њих никада није било физичког насиља. С обзиром на то да је тужилца доживела насиље од сина, а претходно и од свог супруга, није волела да излази из куће јер се бојала и није желела да се шета. Утврђено је да тужилца има проблема са срцем, да очекује операцију, да има проблем са видом на десном оку, као и да пије средства за смирење, као терапију.

Током лета 2019. године, када је ћерка тужене боравила у кући, дошло је до препирке између ње и тужилце, због чега је тужилца одлучила да напусти кућу тужене, а након 2-3 месеца се поново вратила да живи заједно са туженом. Дана 20.03.2021. године у кухињи, дошло је до расправе између тужилце и њене унуке, када јој је унука рекла да се помери, да јој смета, што је тужилца одбила. Тужилцина унука је била нерасположена и раздражена, јер је тужилца читаву претходну ноћ гледала ријалити програме на телевизору са појачаним тоном, и када ју је унука замолила да утиша телевизор, она је то одбила. Односи између тужилце и унуке су генерално били лоши, што због генерацијског јаза, што због различитих нарави. Након што је тужилца изашла из кухиње и отишла у своју собу почела је да отвара прозоре и да дозива у помоћ, којом приликом је са прозора пала једна саксија и разбила се. Тужена није могла да умири тужилу, па је позвала хитну помоћ, а у међувремену је унука покушала да је склони са прозора, након чега је тужилца почела да виче да је унука гуши. Када је дошла хитна помоћ, тужилца је прегледана, али је одбила да прими средство за смирење које је лекар одредио, инсистирала је да жели да оде у болницу, што је екипа из хитне помоћи одбила, након чега је тужилца спаковала своје ствари и напустила кућу. Након два сата се вратила са полицијом и тужилца, тужена и њена ћерка су отишле у полицијску станицу где су дале изјаве, а због овог догађаја од стране ПУ Нови Сад, ПС Бачки Петровац туженој и њеној ћерки су 20.03.2021. године изречене привремене мере забране да прилазе тужилци у трајању 24 часа, а решењем Основног суда у Новом Саду ова мера је продужена у трајању од 48 сати у односу на ћерку тужене. Након овог догађаја тужилца више није желела да живи у кући тужене, одселила се у другу кућу у ..., која је била напуштена ... година и неусловна за живот. Кућа је била у власништву тужилце, а уговором о поклону тужилца је пренела власништво на тој кући туженој. Након што се тужилца одселила, тужена јој је од 30.03.2021. године давала по 20.000,00 динара (очигледном грешком у писању наведено 30.000,00 динара) наредних неколико месеци, а након тога јој је плаћала по 15.000,00 динара месечно до 2022. године.

Утврђено је да тужилца од 2022. године издаје у аренду 12 јутара пољопривредног земљишта које земљиште је било предмет уговора о поклону, и на којем тужилца има право плодуюживања, а такође издаје још 1 јутро пољопривредног

земљишта. Аренда износи око 250 евра по јутру на годишњем нивоу. Такође, тужила је 2021. године продала пољопривредно земљиште површине око пола хектара свом сину за 6.000 евра.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су одбили тужбени захтев, налазећи да околност да тужила и тужена повремено имају вербалне расправе, које су узроковане различитим карактером и разликом у генерацијама, не представља разлог за опозив предметног поклона, те да не стоје ни разлози у односу на осиромашење тужиле као други могући разлог за опозив поклона, будући да тужила стиче приходе од издавања у закуп пољопривредног земљишта које је предмет уговора о поклону, на којем има установљено право плодоуживања. Додатна аргументација другостепеног суда је да из чињеничног утврђења не произлази да је тужена према тужили починила било какво кажњиво дело, већ напротив, тужена је примила тужилу у моменту када су други чланови породице, тужилин супруг и син, према тужили показали грубост, те да догађај од 20.03.2021. године не представља разлог опозива уговора о поклону, јер тужена својим понашањем није испољила неблагодарност према тужили, није се активно ставила на страну своје ћерке у конфликту са тужиљом, а после ког конфликта се тужила својом вољом преселила у другу кућу.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Уговор о поклону није регулисан позитивним законодавством, те се на исти примењују правна правила Српског грађанског законика, на основу члана 4. Закона о неважности правних прописа донетих пре 06. априла 1941. године и за време непријатељске окупације. У параграфу 566. Српског грађанског законика, прописано је да ко једанпут поклон учини, не може га више натраг узети, осим особитих случајева. Параграфом 567. истог законика су прописани случајеви, због којих дародавац може поклон порећи: а) ако дародавац доцније тако осиромаше, да ни живети не може; б) ако обдарени велику неблагодарност спрема дародавца покаже, наносећи увреду његовом животу, телу, части и нарушавајући његову слободу и имање.

Сагласно наведеном, до опозива, односно раскида поклона може доћи у два случаја – због недостатка средстава за живот поклонодавца и због незахвалности или неблагодарности поклопримца. Разлог за опозив поклона није свака већ само велика (груба) неблагодарност (незахвалност) коју поклонопримац испољи након учињеног поклона повређујући живот, тело и част поклонодавца, односно нарушавајући његову слободу и имање. Постојање грубе неблагодарности је фактичко питање које суд цени узимајући у обзир све околности конкретног случаја, ценећи га као вредносно мерило у контексту правила морала и добрих обичаја. Наиме, цене се следеће околности: владање поклонопримца и његов утицај на касније односе са поклонодавцем, раније држање оба уговарача и њихово уобичајено опхођење, да ли се ради о усамљеном случају или хроничном поремећају, да ли је присутна жеља да се однос поправи, да ли је поклонодавац испровоцирао поклонопримца.

У конкретном случају нижестепени судови су правилно оценили да понашање тужене није одступило од уобичајених мерила понашања ћерке према мајци и да је до поремаћаја односа и прекида контакта странака уследило након догађаја од 20.03.2021. године, након свађе тужилине унуке и тужиле, те да се тужена том приликом није активно ставила на страну своје ћерке у конфликту са тужиљом, а после ког конфликта

се тужила својом вољом преселила у другу кућу. Тужена као поклонопримац није повредила живот тужиле, тело, част, нити је нарушила њену слободу и имовину, што представља разлог за опозив поклона и према утврђеним околностима конкретног случаја не може се окарактерисати њено понашање као груба неблагодарност поклонодавцу чиме би била повређена правила морала и добрих обичаја, како то правилно закључује другостепени суд. По оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда да тужила није у смислу правила о терету доказивања доказала да нема вредне имовине из које би могла да се издржава с обзиром на њено стање, животне прилике и средину где живи, будући да из чињеничног утврђења произилази да тужила није остала без неопходних средстава за издржавање и да стога ни осиромашење поклонодавца, као један од разлога због којих се може тражити опозив уговора о поклону, није испуњен. Наиме, тужила има право плодуюживања на једној кући у ... у 1/1 дела, на 1/2 дела друге куће (где живи син тужиле), затим носилац је права плодуюживања и на трећој кући у ... (где живи), као и на пољопривредном земљишту које доноси годишњу аренду од преко 3.000 евра, затим у току 2021. године остварила је износ од 6.000 евра од продаје пољопривредног земљишта свом сину, због чега је правилно утврђено да код тужиле није дошло до осиромашења у смислу параграфа 567. Српског грађанског законика. Стога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

У већем делу наводи ревизије тужиле се непосредно или посредно односе на спроведени доказни поступак и оцену доказа, те упућују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање. Такви наводи нису посебно размотрени будући да у смислу члана 407. став 2. ЗПП не представљају дозвољен ревизијски разлог.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци, применом члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић